

Smanjenje šteta: Drop-in centar za smanjenje zdravstvenih i socijalnih posljedica uzimanja droga

Provoditelj: Udruga Terra

Godina provedbe: 2020

Kratki opis programa

Program nastoji spriječiti i ublažiti zdravstvene posljedice štetnog djelovanja droga na organizam, širenje hepatitisa i ostalih krvlju prenosivih bolesti te socijalne posljedice: raspad obitelji, prestanak školovanja, nezaposlenost i socijalnu degradaciju.

Sažetak programa

Program nastoji spriječiti i ublažiti zdravstvene posljedice štetnog djelovanja droga na organizam, širenje hepatitisa i ostalih krvlju prenosivih bolesti te socijalne posljedice: raspad obitelji, prestanak školovanja, nezaposlenost i socijalnu isključenost.

Korisnici programa su ovisnici, intravenozni korisnici droga, koji nisu prestali s konzumacijom droga ili su na supstitucijskoj terapiji.

Procjenjuje se da Rijeka ima 2.000 ovisnika. Nerijetko su to ovisnici bez smještaja ili bez mogućnosti ostvarivanja osnovnih životnih potreba, nezaposleni, izbačeni iz roditeljskog doma ili nemaju roditelje, oni koji su došli iz stranih zemalja radi izгона, prestanka azila i sl. ili su upravo izašli iz zatvora.

Aktivnosti koje su se provodile imale su za cilj unaprjeđivanje motivacije intravenoznih ovisnika i razvoj povjerenja glede korištenja zdravstvenih i socijalnih usluga, edukacije i informiranje o rizicima konzumiranja droga, predoziranju i pružanju prve pomoći, hepatitis B/C infekcijama, HIV-u, kao i drugih seksualno prenosivih infekcija te na informiranje korisnika o svim institucijama za liječenje i pomoć, zamjena igala i podjela kondoma. Za socijalno ugrožene ovisnike, beskućnike, nudila se usluga dnevnog boravka - Drop-in centra, gdje su mogli oprati odjeću, otuširati se, popiti kavu i pripremiti obrok.

Također, jedna od aktivnosti je i senzibilizacija javnosti i bolje razumijevanje o potrebi ovakvih programa u zajednici.

1. Županije provedbe

Primorsko-goranska

2. Ciljevi programa

Opći: smanjiti zdravstvene i socijalne posljedice uzimanja droga te povećati svjesnost i odgovornost brige za vlastito zdravlje kod osoba koje koriste droge.

Specifični: - utjecati na smanjenje rizika od predoziranja osoba koje koriste droge

- utjecati na smanjenje rizika i prevalencije hepatitisa, HIV-a i spolno prenosivih bolesti

- utjecati na povećani nivo znanja, informiranosti i svjesnosti o hepatitisu i spolno prenosivim bolestima, predoziranju, štetnom djelovanju droga na organizam i sigurnom uzimanju terapije

- utjecati na smanjenje rizika od posljedica neadekvatnog intravenoznog uzimanja propisane terapije (apsces, flegmona, nekroza okrajina)

- utjecati na povećanje motiviranosti korisnika za uzimanje terapije na propisani način, za testiranje i liječenje od hepatitisa i ostalih spolno prenosivih bolesti, kao i za korištenje zaštite od istih te za uključivanje na liječenje ovisnosti

- utjecati na povećanje motiviranosti korisnika za školovanjem, zapošljavanjem i društvenim djelovanjem

- utjecati na smanjenje marginaliziranosti ovisnika o psihoaktivnim tvarima

- utjecati na poboljšanje životnog standarda socijalno najugroženijim korisnicima (prehrana i higijena)

- utjecati na smanjenje općih zdravstvenih rizika povezanih sa stilom života i povećati svjesnost o važnosti brige za vlastito zdravlje

- obuhvatiti veći broj korisnika i uključiti ih u program.

3. Ciljana skupina

Intravenozni korisnici droga, Neintravenozni korisnici droga

4. Koje od navedenih aktivnosti smanjenja šteta provodi udruga

Dijeljenje kondoma, Dijeljenje igala, Dijeljenje štrcaljki, Prikupljanje igala, Prikupljanje štrcaljki, Distribuiranje materijala, Savjetovanje, Drugo

5. Broj podijeljenog materijala

Broj kondoma: 1.768

Broj igala: 89.929

Broj štrcaljki: 64.045

Broj primjeraka edukativnog materijala: 730

6. Broj prikupljenog materijala

Broj igala: 8.471

Broj štrcaljki: 7.054

7. Lokacije na kojima se vrši zamjena materijala

"Drop-in" centar

8. Gradovi/mjesta na kojim se vrši zamjena materijala te broj lokacija u pojedinom gradu/mjestu

Mjesta na koje izlaze vanjski radnici:

Drop-in centar: Rijeka (1)

9. Način prikupljanja podataka o korisnicima programa smanjenja šteta

Interna evidencija korisnika

Upitnici kojima se ispituju socioekonomske karakteristike korisnika

10. Broj osoba u programu smanjenja šteta

Korisnici: 695

Stari korisnici: 667

Novopridošli korisnici: 28

11. Broj osoba po spolu u programu smanjenja šteta

Korisnici muškog spola: 593

Korisnici ženskog spola: 102

Novopridošli korisnici muškog spola: 21

Novopridošli korisnici ženskog spola: 7

12. Broj ovisnika o drogama u programu smanjenja šteta koje su zaražene zaraznim bolestima

S hepatitisom B: 64

S hepatitisom C: 211

S HIV-om: 4

13. Evaluacija programa

Evaluacija procesa: Da

Metoda evaluacije procesa: Broj korisnika koji koristi usluge programa, smanjena prevalencija hepatitisa B i C te održana niska prevalencija HIV-a među ovisnicima. Istraživanje o prevalenciji hepatitisa i HIV-a među ovisnicima,

provedeno među našim korisnicima u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo.

Manji broj predoziranja.

Korisnici ranije pristupaju liječenju od ovisnosti te povećana uključenost u tretmane.

Novi korisnici koji su došli u Drop-in i poželje koristiti usluge koje se pružaju.

Evidencija usluga u Drop-inu putem evidencijskih lista (korištenje kuhinje, perilice, sušilice, rasvjeta, tuša, papirnato oglasnika - Burze, psihosocijalne usluge - savjetovanje, grupna podrška, radionice, akupunktura).

Rezultati upitnog ispitivanja posjetitelja Drop-ina o psihoaktivnim tvarima koje intravenozno konzumiraju.

Evaluacija u inka: Ne

Metoda evaluacije u inka: Praćenje uspješnosti vidljivo je iz Izvješća o osobama liječenim zbog zlouporabe psihoaktivnih droga u Hrvatskoj, koje godišnje objavljuje Hrvatski zavod za javno zdravstvo te iz praćenja epidemije HIV-a i hepatitisa HZJZ.

Najvažniji rezultati evaluacije: Dolazak novih korisnika, vraćanje upotrijebljenog pribora, smanjena prevalencija hepatitisa B i C te održana niska prevalencija HIV-a među populacijom intravenoznih ovisnika.

14. Evaluatori

Unutarnji

15. Dodatne napomene

16. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)

470.000

17. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK):

Gradsko financiranje (HRK): 70.000

Županijsko financiranje (HRK):

Nacionalno financiranje (HRK): 400.000

Drugi izvori (HRK):